

Antynomie wolności w nowoczesnym świecie. Sławomir Mrożek, *Tango*

- Wprowadzenie
- Przeczytaj
- Audiobook
- Galeria zdjęć interaktywnych
- Dla nauczyciela

Bibliografia:

- Źródło: Małgorzata Sugiera, *Dlaczego tango*, [w:] tejże, *Dramaturgia Sławomira Mrożka*.
- Źródło: Jan Błoński, *Powtórka z „Tanga”*, „Życie Literackie”, nr 1967/44.
- Źródło: Katarzyna Wójcik, *Jestem przeciw wszystkiemu i dlatego tak mi trudno*. Cytat za: Instytut Książki.
- Źródło: Sławomir Mrożek, *Tango*, Wybór dramatów i opowiadań Kraków 1975, s. 102–104.

Antynomie wolności w nowoczesnym świecie. Sławomir Mrożek, *Tango*

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

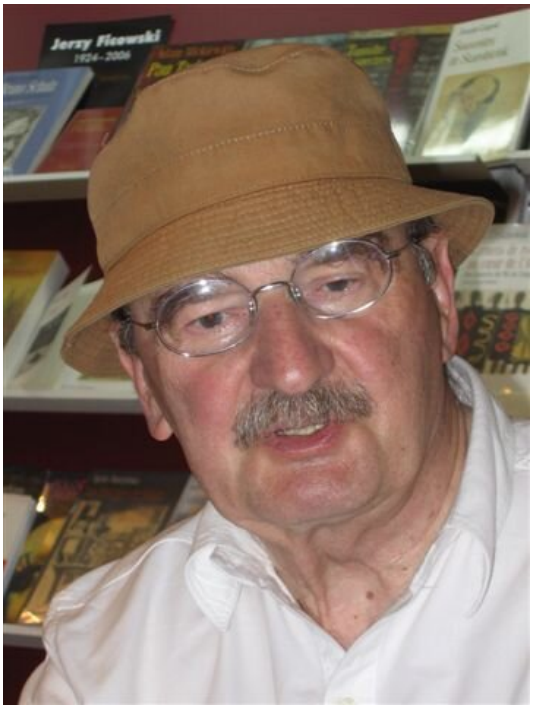
Paradoksy i absurdy życia społecznego znalazły swój wyraz w dramacie dwudziestowiecznym. Jego twórcy na różne sposoby interpretowali przeszłość oraz wydarzenia współczesne. Powstały nawet nowoczesne nurty dramatu, takie jak teatr absurdu albo komedia zagrożenia, które w prowokacyjny, a często wręcz brutalny sposób obnażały przemoc polityki, języka i stosunków międzyludzkich.

Ośmieszanie rzeczywistości stanowiło jeden z ważnych tematów podejmowanych m.in. przez Sławomira Mrożka. Pisarz sięgał po absurd i groteskę, aby pokazać sytuację człowieka skazanego na „bycie nowoczesnym". Proponował jednocześnie konstruktywny dialog na temat tradycji i jej relacji ze współczesnością.

> **Twoje cele**
>
> - Przeanalizujesz, w jaki sposób Sławomir Mrożek ujmuje w *Tangu* problem wolności.
> - Zinterpretujesz tekst krytycznoliteracki dotyczący *Tanga*.

- Wyjaśnisz, na czym polega antynomia wolności w kontekście rewolucji postmodernistycznej.

Przeczytaj

Sławomir Mrożek
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Sławomir Mrożek (1930–2013) – dramatopisarz, prozaik, rysownik i satyryk. Jako prozaik debiutował w 1953 r. dwoma zbiorami satyrycznych opowiadań: *Opowiadania z Trzmielowej Góry* i *Półpancerze praktyczne*. Debiut dramatyczny Mrożka to wydana w 1958 r. *Policja. Tango*, które przyniosło mu światowy rozgłos, zostało opublikowane w 1964 r. Pisał także opowiadania, np. ze zbiorów *Słoń* (1957) i *Wesele w Atomicach* (1959). W 1963 r. wyjechał z kraju, wiele lat spędził we Włoszech, Francji i Meksyku.

Katarzyna Wójcik

Jestem przeciw wszystkiemu i dlatego tak mi trudno

Mimo że [...] twórczość Mrożka, zwłaszcza wczesna, jest mocno zakorzeniona w realiach PRL-u, odbijające się w jego dziełach absurdy i stereotypy mają charakter uniwersalny. Opisywane paradoksy i nonsensy są pochodnymi nie tylko ograniczania wolności społecznej i osobistej przez aparat władzy, ale także ludzkich zachowań: ślepego podążania za trendami i pieniądzem, instynktu przetrwania czy zwykłej ludzkiej bezmyślności. Ten charakterystyczny dla Mrożka absurd wynika również z połączenia różnych rejestrów językowych – mowy potocznej, języka propagandy, form dziennikarskich, odwołań do kultury zarówno niskiej, jak i wysokiej oraz intelektualnej i aluzyjnej kpiny, w równym stopniu dotyczącej postępu, jak i tradycji.

Jednak pod warstwą humorystyczną jego twórczości ukryte są poważne tematy związane nie tylko z ustrojem politycznym, ale także z gwałtownymi zmianami w świecie, dokonującymi się szybciej, niż człowiek mógłby się dostosować.

Źródło: Katarzyna Wójcik, *Jestem przeciw wszystkiemu i dlatego tak mi trudno*. Cytat za: Instytut Książki.

Scena z *Tanga* Sławomira Mrożka, reżyseria: Jerzy Jarocki, Stary Teatr w Krakowie, 1965.
Na zdjęciu: Ala (Hanna Wietrzny), Artur (Jan Nowicki).
Autor zdjęcia: Wojciech Plewiński
Źródło: Cyfrowe Muzeum Starego Teatru w Krakowie.

Jan Błoński

Powtórka z „Tanga”

„Tango” odsyła wprost do problematyki wolności i w tym, jak mi się zdaje, tkwi siła tej ponurej farsy, którą można oczywiście interpretować wielorako, ponieważ temat rodziny i zagadnienie buntu jawią się jednocześnie na wielu płaszczyznach, wśród których obyczajowa, społeczna, polityczna i artystyczna nie będą obojętne. Jeśli jednak patrzeć najbardziej ogólnie, przypomina się zaraz zdanie Sade'a, wołającego, że wolność, która nie jest absolutna, przestaje byt

wolnością. Ale „człowiek wolny" został tu niejako ujęty i przedstawiony w trzech kolejnych wcieleniach, z których każde posuwa dalej - i zarazem wykoleja – piękne i słuszne żądanie swobody. Stomil, który szukał wolności wyobraźnią artysty, zrodził Artura; ten, chociaż zaczął od kroku w tył, zrobił w końcu decydujące parę kroków naprzód, miast sztuki chcąc „zbawić ludzkość" całą. I Artur zrodził Edka, który nie przypadkiem uważa się za spadkobiercę zwariowanego studenta: „on myślał dobrze, tylko był za nerwowy". Jeśli przełożyć bydlęcy (ale jak cudownie podpatrzony!) jazgot Edka na język ludzki, jeżeli więc odszukać motywację upadku Artura, okaże się, że przyczyną klęski była miłość do Ali, a więc jeszcze – pragnienie porozumienia z drugim człowiekiem, marzenie o (szeroko rozumianej) rodzinie. Artur nie rozumiał – nie chciał zrozumieć, i w tym był „nerwowy", czyli niekonsekwentny – że absolutna wolność skazuje na absolutną samotność: chcąc samemu stać się źródłem władzy i społecznego porządku, liczył obłudnie na tradycję, która zapewni mu (za pośrednictwem Ali) przywiązanie i miłość, jakie skądinąd – radykalnie niszczył... Był więc rzeczywiście i głupi, i dziecinny...

Źródło: Jan Błoński, *Powtórka z „Tanga"*, „Życie Literackie", nr 1967/44.

Sławomir Mrożek

Tango

STOMIL [...] – Ty sobie nie zdajesz sprawy z tego, ile nam zawdzięczasz. I pomyśleć, że po tośmy walczyli, żeby ci stworzyć tę swobodną przyszłość, którą ty teraz pogardzasz.

ARTUR – I coście stworzyli? Ten burdel, gdzie nic nie funkcjonuje, bo wszystko dozwolone, gdzie nie ma ani zasad, ani wykroczeń?

STOMIL – Jest tylko jedna zasada: nie krępować się i robić to, na co ma się ochotę. Każdy ma prawo do własnego szczęścia.

[…]

ARTUR – Zatruliście tą swoją wolnością pokolenia w przód i wstecz. Spójrzcie na babcię. Wszystko jej się w głowie pomieszało. Czy wam to nic nie mówi?

EUGENIA – Przeczuwałam, że znowu mnie się będzie czepiał.

STOMIL – Mama jest zupełnie w porządku. O co ci chodzi?

ARTUR – No, pewnie. Was oczywiście nie razi to starcze rozwydrzenie. Ale kiedyś była czcigodną, szanującą się babcią. A teraz co? Poker z Edkiem!

EDEK – O, przepraszam. Czasem gramy też w brydżyka.

ARTUR – Ja nie do ciebie mówię, ty, plebsie.

STOMIL – Każdy ma prawo wyboru, z kim i w co. Starsze osoby także.

ARTUR – To nie jest prawo. To jest moralny przymus do niemoralności.

STOMIL – Doprawdy dziwię się tobie, masz jakieś zmurszałe poglądy. Kiedy byliśmy w twoim wieku, każdy konformizm uważaliśmy za hańbę. Bunt! Tylko bunt miał dla nas wartość!

ARTUR – Jaką?

STOMIL – Dynamiczną, czyli zawsze pozytywną, choćby negatywnie. Czy myślisz, że byliśmy wyłącznie ślepymi anarchistami? Byliśmy także marszem ku przyszłości, ruchem, procesem dziejowym. Bunt to postęp w fazie potencjalnej. Nie jesteśmy bez zasług wobec historii. Bunt to opoka, na której postęp buduje kościół swój. Im większy obszar buntu, tym rozleglejsza jest ta budowla. I możesz mi wierzyć, myśmy przygotowali spory kawałek gruntu.

ARTUR – Wobec tego... po co te nieporozumienia? Jeżeli ojciec jest także za konstrukcją? Czy nie lepiej razem?

STOMIL – Nic podobnego. Wyjaśnijmy to lepiej od razu. Ja tylko obiektywnie przedstawiłem naszą rolę w historii, niezależnie od naszych zamiarów. My zawsze szliśmy tylko własną drogą. Ale poprzez negację wszystkiego, co było, torujemy drogę przyszłości.

ARTUR – Jakiej?

STOMIL – To już nie do mnie należy. Moja rzecz – wychodzić poza formę.

ARTUR – A więc jednak zostajemy wrogami.

STOMIL – Po co od razu tak tragicznie? Wystarczy, żebyś przestał martwić się o zasady.

ELEONORA – Ja też się dziwię, dlaczego akurat ty, najmłodszy, chcesz koniecznie mieć jakieś zasady. Zawsze bywało odwrotnie.

ARTUR – Bo ja wchodzę w życie. W jakie życie mam wejść? Ja muszę najpierw je stworzyć, żebym miał w co wejść.

STOMIL – Nie chcesz być nowoczesny? Ty, w twoim wieku?

ARTUR – Otóż właśnie, nowoczesność! Nawet babcia zestarzała się już w świecie, który wypadł z normy. W tej waszej nowoczesności babcia się zestarzała! Wy wszyscy starzejecie się w nowoczesności.

EUGENIUSZ – A jednak, ośmielę się wtrącić, te różne zdobycze... na przykład prawo do noszenia krótkich spodni... przewiew...

ARTUR – Wujcio by się lepiej nie odzywał. Czy wujcio nie widzi, że już nic nie jest możliwe, ponieważ wszystko jest możliwe? Ach, żeby wujcio choć łamał konwencję tymi spodniami. Ale nie, konwencje połamali już przed wujciem. Zresztą wujcio niewinny, wujcio przyszedł na gotowe. Wszystko jest w próżni!

STOMIL – Czego ty chcesz właściwie? Tradycji?

ARTUR – Porządku świata!

STOMIL – Tylko tyle?

ARTUR – ...I prawa do buntu.

Źródło: Sławomir Mrożek, *Tango*, Wybór dramatów i opowiadań Kraków 1975, s. 102–104.

Słownik

antynomia

(gr. *antinomía* – sprzeczność spraw) – sprzeczność między dwoma wykluczającymi się twierdzeniami, z których każde wydaje się prawdziwe i uzasadnione

farsa

(fr. *farce*) – lekka komedia o żywej akcji

groteska

(fr. *grotesque* – dziwaczny, dziwaczność) – określenie szczególnego rodzaju komizmu, którego właściwością jest odrzucenie przyjętych zasad prawdopodobieństwa, prowadzące do powstania zdeformowanego, obrazu rzeczywistości; charakterystyczne dla groteski jest współwystępowanie elementów tragizmu i komizmu, czy kontrastu, które służą celom satyrycznym lub parodystycznym; utwór literacki o elementach komicznie przejaskrawionych, nieprawdopodobnych, karykaturalnych

postmodernizm

(łac. *post* – po + fr. *modernisme*) – nurt w sztuce rozwijający się w latach 60. i 70. w USA, charakteryzujący się poszukiwaniem innych środków oddziaływania artystycznego niż awangardowe. W latach 80. przybrał cechy ruchu europejskiego, nawiązującego do myśli Nietzschego o zmierzchu europejskiej kultury i cywilizacji, wyczerpaniu się jej możliwości. W związku z tym postuluje się czerpanie z innych kultur, przejmowanie innych wrażliwości i światopoglądów, ich całkowite równouprawnienie (tj. pluralizm i relatywizm). W literaturze postmodernizm cechuje nieskrępowane łączenie stylów, tradycji, motywów, sięganie do innych tekstów kultury i osadzanie ich we własnych, nowych kontekstach (intertekstualność), ostentacyjny autotematyzm, grę z czytelnikiem. Za prekursorów uznaje się Borgesa, Becketta, Nabokova, za najwybitniejszych przedstawicieli Vonneguta, Marqueza, Eco

Audiobook

> **Polecenie 1**
> Zapoznaj się z treścią audiobooka. Małgorzata Sugiera zadaje w nim pytanie: „Dlaczego Mrożek wybrał właśnie tango?". Odpowiedz na podstawie tekstu badaczki.

Małgorzata Sugiera

Dlaczego tango

W finale *Tanga* Edek, ubrany w zbyt ciasną marynarkę Artura, wystającymi z przykrótkich rękawów potężnymi łapskami obejmuje kruchego Eugeniusza, wciąż dostojnego w czarnym żakiecie z czerwonym goździkiem w butonierce. Z wszystkimi figurami i przejściami tańczą tango *La Cumparsita*, aż spadnie kurtyna. Wyjątkowa popularność *Tanga* na scenach krajowych i zagranicznych zaowocowała rozmaitymi – często sprzecznymi – interpretacjami tej ostatniej sceny. Podsuwano analogie z chocholim tańcem z Wesela, dosłuchiwano się tonów zwycięskiej reakcji lub też złośliwego chichotu nowej rewolucji. Każdy miał trochę racji, bo pojemne metafory Mrożka mogą zmieścić wiele sensów i znaczeń, zależnie od intencji reżysera, czasu i miejsca premiery oraz obyczajowo-politycznego słuchu publiczności. Lecz ich pojemność to nie uboczny skutek warsztatowych niedostatków. Mrożek nad osnową doskonale panuje, choć jej biegnące wzdłuż nitki pozwala niemal dowolnie przeplatać interpretacyjnym wątkiem.

„Czy wiesz, ile trzeba było odwagi, żeby zatańczyć tango?" – pyta Stomil narzekającego na ogólne rozprzężenie Artura. Dlaczego Mrożek wybrał właśnie tango? Gdzieś w drugiej połowie ubiegłego wieku marynarze i pasterze bydła zaczęli na własną modłę tańczyć hiszpańską habanerę w podmiejskich knajpach Buenos Aires. Potem nowy taniec wyruszył na podbój Europy. Już jako tango, wzbogacone w Londynie o stylizowane figury, przez kanał La Manche dotarł do Nicei, by wkrótce stać się przebojem francuskich salonów. [...] Taniec argentyńskich pastuchów rzucił wyzwanie towarzyskim konwencjom swoją zmysłowością, graniczącą dla niektórych z bezwstydem. Po raz pierwszy partner tak blisko dotykał tancerki, czuł ciężar jej piersi i

twardość bioder, rytmem krwi dyktował rytm kroków... Tańcząc tango, Stomil nie tylko drażnił poczucie przyzwoitości rozsiadłych na kanapach starszych ciotek i mam, co kryły rumieniec wstydu za wachlarzem. Rzucał wyzwanie całej europejskiej kulturze, zdzierając jednym ruchem zasłony wyszukanych, ideologicznych hipokryzji, za którymi ukryto prawdę o ludzkiej naturze. Stąd w jego opisie tamtego buntu tango sąsiaduje z naturalistycznym malarstwem i łokciami na stole, a prawo do godnego bycia kobietą upadłą znaczy tyleż samo, co śmiała odmowa ustąpienia miejsca starszemu. Tango każdym swoim krokiem burzyło symboliczny porządek społecznego życia, który dotąd uwalniał od biologicznego determinizmu. Świętowało zwycięstwo nowego rozumienia wolności jako nieskrępowanej niczym ekspresji potrzeb i popędów organizmu.

Kiedy jednak plebejski Edek wprost wprasowuje kruche ciało Eugeniusza w pełne gracji pozy, z tańca wyparowuje cały sensualizm biologicznie uzasadnionej podległości. Zostaje czysty dyktat siły, zmieniając tango w wymowną figurę więzienia. Wyzwolona z okowów konwencji natura osiąga tu pełnię należnych jej praw i kończy okres przejściowej anarchii nową hierarchią, w której jedynym prawem wola silniejszego. Stomil inteligentnie chwyta istotę tej przemiany, jaką sam zapoczątkował nie bardzo świadom, że wiedzie do rządów Edka. [...]

Kiedy Mrożek w didaskaliach rozporządza, by Edek tańczył z Eugeniuszem klasycznie, z wszystkimi figurami i przejściami, przywołuje obraz tanga z pierwszej połowy wieku. Buduje tym samym metaforyczny skrót przemian, jakim podlegała Europa przez ostatnie kilkadziesiąt lat.

Małgorzata Sugiera, *Dlaczego tango*, [w:] tejże, *Dramaturgia Sławomira Mrożka*, Kraków 1997.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Polecenie 2

W dramacie Mrożka najpierw Stomil wspomina tango z czasów swojej młodości, a później tango tańczą Eugeniusz i Edek (ten drugi prowadzi). Odpowiedz na pytanie: Jaką interpretację tych dwóch różnych wariantów motywu tanga proponuje autorka?

Galeria zdjęć interaktywnych

Polecenie 1

Zapoznaj się prezentacją i wyjaśnij, na czym polega antynomia wolności w kontekście rewolucji postmodernistycznej.

Budowla tradycyjna i postmodernistyczna. Jakie odmienne idee stoją za ich architekturą?

Źródło: dostępny w internecie: pixabay.com, domena publiczna.

W jaki sposób są postrzegane tradycyjne wartości w dramacie Mrożka?

Źródło: dostępny w internecie: pixabay.com, domena publiczna.

Czy wolność od jasno określonych norm zawsze musi prowadzić do destrukcji?

Źródło: dostępny w internecie: pixabay.com, domena publiczna.

Czym powinna kierować się władza w społeczeństwie ludzi wolnych?

Postmodernizm krytykuje i odrzuca to, co znane i zastane. Z drugiej strony jednak jest świadomy swego osadzenia w przeszłości.

Polecenie 2

Zastanów się i opisz, w jaki sposób poszczególni bohaterowie *Tanga* postrzegają własną wolność.

Ćwiczenie 1

Ćwiczenie 2

Dla nauczyciela

Autor: Marta Kulikowska

Przedmiot: Język polski

Temat: Antynomie wolności w nowoczesnym świecie. Sławomir Mrożek, *Tango*

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

IV. Samokształcenie.

1) rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;

2) porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

Lektura obowiązkowa

41) Sławomir Mrożek, *Tango*;

Zakres rozszerzony

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

3) rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych oraz odczytuje ich funkcje;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne. Uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób Sławomir Mrożek ujmuje w *Tangu* problem wolności,
- interpretuje tekst krytycznoliteracki dotyczący *Tanga*,
- wyjaśnia, na czym polega antynomia wolności w kontekście rewolucji postmodernistycznej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- z użyciem e-podręcznika;
- ćwiczeń przedmiotowych;
- rozmowa kierowana.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć**. Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia uczniom e-materiał „Antynomie wolności w nowoczesnym świecie. Sławomir Mrożek, *Tango*". Następnie prosi uczestników zajęć o zapoznanie się z fragmentem utworu dramatycznego w e-materiale: *Tango*. Uczniowie powinni utwór przeczytać i przygotować się do jego omówienia: przygotować wstępne informacje, które pozwolą umiejscowić tekst w kontekście historycznoliterackim.
2. **Przekład intersemiotyczny**. Chętny lub wybrany uczeń przygotowuje utwór muzyczny jako ilustrację dźwiękową do fragmentu tekstu dramatycznego w e-materiale: *Tango*. Powinien umieć uzasadnić swój wybór.

Faza wprowadzająca:

1. Wyświetlenie na tablicy tematu i celów zajęć oraz wspólne z uczniami ustalenie kryteriów sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. **Prezentacje uczniowskie**. Wybrany przed lekcją uczeń lub uczniowie prezentują efekty swojej pracy. Nauczyciel oraz inny uczestnicy zajęć zadają pytania dotyczące prezentacji. Wspólne omówienie pracy uczniów. Dyskusja.
2. **Kształcenie umiejętności analizowania i interpretowania utworów dramatycznych.** Uczniowie dzielą się na 4-osobowe grupy i postępują według ustalonego trybu pracy:

– Wstępne rozpoznanie. Określenie elementów świata przedstawionego: postaci, akcja, czas.
– Ogólny sens utworu.
– Ukształtowanie wypowiedzi. Określenie cech gatunkowych utworu i dominanty kompozycyjnej.
– Postawienie tezy interpretacyjnej i wspólna dyskusja z przywołaniem argumentów.
– Przywołanie kontekstów: historycznoliterackich, filozoficznych, estetycznych oraz wynikających z własnego doświadczenia ucznia.
Nauczyciel może wyznaczyć zdolnego ucznia do pomocy określonej grupie lub grupom uczniów (ekspert).

3. **Utrwalanie wiedzy i umiejętności.** Uczniowie, w parach, rozwiązują zawarte w sekcji „Galeria zdjęć interaktywnych" ćwiczenia. Następnie, aby uzasadnić poprawność rozwiązań, omawiają je w większych grupach, przygotowując spójną argumentację, którą zaprezentują na forum klasy. Po wyznaczonym czasie następuje wspólne omówienie zadań.

Faza podsumowująca:

1. Na zakończenie nauczyciel dokonuje oceny pracy wylosowanej grupy. Prosi o samoocenę uczniów dotyczącą współpracy w zespole oraz wykonanego zadania. Dokonuje oceny pracy wybranych uczniów.

Praca domowa:

1. Zapoznaj się z audiobookiem. Badaczka zadaje w nim pytanie: Dlaczego Mrożek wybrał właśnie tango?. Odpowiedz na nie na podstawie jej tekstu.

Materiały pomocnicze:

- Juliusz Kleiner, *Istota utworu dramatycznego*, w: *Problemy teorii dramatu i teatru*, wybór i oprac. Janusz Degler, Wrocław 1988.
- Sławomir Świontek, *Znak, tekst i odbiorca w teatrze*, w: *Problemy teorii dramatu i teatru*, pod red. Janusza Deglera, Wrocław 1988.

- Leokadia Kaczyńska, *Jak prowadzić dialog z tekstem dramatycznym?*, w: *Metodyka literatury*, tom 2, wybór i oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, Warszawa 2002.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedium „Audiobook” do przygotowania się do lekcji powtórkowej.